

Sedm jezů v ČR, které vás mohou stát život!

V minulém čísle našeho časopisu jsme si rozvedli základní charakteristiku nebezpečných jezů. Rozdělili jsme si jezy do tří základních kategorií: nízké kolmé stupně, vysoké kolmé stupně a šikmé stupně. V dnešním čísle se podíváme na sedm konkrétních betonových zabijáků.

Jak jsme si řekli minule, k identifikaci nebezpečného jezu je potřeba určitých zkušeností a znalostí. Nebezpečí se nemusí skrývat jen pod vysokými jezy a rozbouřenými peřejemi. Ty nejnebezpečnější jezy jsou nenápadné a na riziko upozorňuje hlavně vodní válec pod nimi.

Prvním nebezpečným jezem, o kterém si budeme povídat je jez **Pilař** na Lužnici. Nenápadný a zdánlivě neškodný jez zaujímá mezi nebezpečnými jezy suverénně první místo. Podle časopisu HYDRO má Pilař na svědomí na 30 lidských životů.

Voda zde překonává třímetrový kolmý stupeň a pod jezem vytváří obrovský vodní válec, který svou obět' pustí zpátky na hladinu až po několika minutách, záleží vždy samozřejmě na stavu vodní hladiny. Sám jsem jako instruktor vodní turistiky měl tu čest Lužnici několikrát jet a vždy se našli tací, kteří by nebyť mého pokynu ani nezaregistrovali, že tam nějaký jez vůbec je. Ano, Pilař je skutečně jezem „neviditelným“. Na obrázku vpravo si můžete povšimnout, že jez na vás vybafne po zdolání zatáčky a pokud je proud silnější a vy nejste dostatečně zkušení, proud před jezem vás stáhne a už není návratu. Opravdu silný proud dokáže zdolat jen zkušení vodáci, rozhodně ne ti, kteří sotva zvládají řídit loď. Z tohoto důvodu je vždy dobré si před započatím plavby prostudovat kilometráž vodního toku, vždy vás může něco překvapit!!! A Pilař, ty, kteří ho neznají, skutečně mnohdy překvapí.

Povodně v roce 2009 vlevo a normální stav hladiny vpravo.

Dalším zabijákem v pořadí je jez **Tuhnice** na Ohři. Pokud se na vodě řídíte jen svým instinktem, představujete ideální obět' pro Tuhnický jez. Ten je totiž vysoký jen necelý metr (0,8 metru) a na první pohled pod ním není vidět žádný válec. Pokud bychom si ho měli zařadit do kategorií jezů, o nichž jsme mluvili posledně, spadal by do nízkých kolmých stupňů.

Zkušené vodáky varuje čtyřmetrovy vývar pod jezem a omléte větve, které zpětný proud stahuje zpátky. Situaci ještě komplikují kovová žebra, kterými je jez vyztužen. Podcenění síly vodního válce stálo život už šestnáct lidí. Z válce je totiž prakticky vyloučeno dostat se vlastními silami (na břehu řeky je připevněný záchraný kruh). Pod Tuhnickým jezem se bohužel utopilo i několik vodáků, kteří se pokusili přijet lodí tonoucím na pomoc.

„Tuhnický jez je zrádný. Na rozdíl od ostatních už z dálky nevaruje. Jeho vývařiště je tiché, a proto ho mnozí podceňují,“ říká František Košina, předseda Vodáckého klubu v Karlových Varech.

„Pokud se vodák, který sjíždí Ohři poprvé, nechá tichem Tuhnic ošálit, ve vývaru pod jezem se snadno dostane do velkých problémů. Při běžném průtoku tam vzniká zpětný válec, který připlavené předměty přitiskne k jezu. Stejně to pak funguje i s vodáky, kteří místo přenesení lodi jez prostě sjíždějí. Pokud se cvaknou, mají jen malou šanci silnému živlu uniknout,“ přiznává Jan Svejkovský, mluvčí Povodí Ohře.

V červnu roku 2010 začala plánovaná rekonstrukce tohoto jezu, kdy se má stupeň snížit o 15 cm a má se vybudovat propust pro vodáky, která bude zároveň sloužit jako rybí přechod. Rekonstrukce skončila v říjnu tohoto roku (obrázek vpravo). Jez nyní nepředstavuje žádné větší nebezpečí.

Třetím, a dnes posledním jezem je **Dráčov**. Sedm lidí už přišlo o život pod tímto lužnickým jezem. Zkušené vodáky mu přezdívají „jez smrti“ a před jeho sjižděním varují nejen cedule, ale i pomníčky na břehu.

Pod jezem se vytváří silný vývar a při vysoké vodě stahuje k jezu silný proud. Loď v něm získá velkou rychlost, vjede do válce a pokračuje pod hladinu. Ve vývaru ji potom proud zvrhne a k proplavání válce má síly jen málokdo.

Použitá literatura a internetové stránky pro tvorbu článku:

obrázky: www.xman.idnes.cz, www.wikipedia.cz

text: www.xman.idnes.cz